

Bilag 1 - Forsøgsordning for frie bymidter

Notatet omhandler generel information om forsøgsordningen for frie bymidter, herunder overordnet proces, bedømmelseskriterier og anden relevant baggrundsinformation.

Formål

Forsøgsordningen udspringer af den politiske aftale om *Mere liv i bymidter og landdistrikter* af 29. november 2021. Udgangspunktet for forsøgsordningen er blandt andet:

- Der er behov for at understøtte kommunernes arbejde med at skabe levende bymidter i de mindre og mellemstore byer og sikre lokale velfærdsfunktioner.
- 10 bymidter skal sættes fri af eksisterende lovgivning for at afprøve nye tiltag, der kan understøtte levende bymidter.
- Det er en forudsætning, at der etableres lokale velfærdsfunktioner i samarbejde med lokale aktører som en del af forsøgsordningen

Definitionen af mindre og mellemstore byer er byer på mellem 4.000- 20.000 indbyggere. Undtagelser kan gives for byer med færre eller flere indbyggere, hvis det kan begrundes i ansøgningen for eksempel hvis byen har færre end 4.000 indbyggere, men er den største by i kommunen og betjener et stort opland, eller hvis byen oplever store udfordringer, selvom den har flere end 20.000 indbyggere.

Opgaven

De 10 bymidter får mulighed for at fravige eksisterende lovgivning og bindinger for at skabe levende bymidter og styrke den nære velfærd.

Der er tale om en forsøgsordning i stil med tidligere frikommuneforsøg. Hensigten er, at kommunerne skal have størst mulig frihed, hvor det ikke strider mod Grundloven, EU-retten eller internationale konventioner. Det står som udgangspunkt frit for kommunerne at pege på lovgivning, der står i vejen for jeres projekter og ideer. Fritagelsen vil som udgangspunkt gælde inden for den afgrænsede bymidte.

Eksempler på lovgivning og bindinger kan være:

- Grænsetrækningsproblematikker i forhold til hvad det offentlige og private kan finansiere, for eksempel istandsættelse og brug af tidligere offentlige bygninger i forbindelse med samlokalisering af offentlige og private funktioner.
- Afprøvning af den forpligtende samarbejdsmodel Business Improvement Districts (BID's), hvor et flertal blandt lokale aktører efter en lokal afstemning kan forpligte de øvrige aktører i bymidten til at deltage i udviklingen og bidrage økonomisk til at forbedre bymidten.

De 10 bymidter skal afprøve nytænkende indsatser, kreative løsninger og nye samarbejdsformer for at skabe levende bymidter og styrke den nære velfærd. Kommuner, der indgår i forsøgsordningen, forpligter sig til at etablere lokale velfærdscentre med

nye tilbud og funktioner, der kan skabe nærhed og understøtte bylivet som for eksempel:

- Borgerservice
- Biblioteker
- Sundhedsfunktioner (læge, tandlæge, fysioterapeut, fodterapeut osv.)
- Kulturskoler
- Aktivitetscentre, tilbud til ældre, fritidsaktiviteter

Velfærdsfunktionerne sammentænkes og samlokaliseres med bymidtens øvrige funktioner og byliv i et samarbejde med byens øvrige parter.

Lokale private og civile aktører, som for eksempel lokale ildsjæle og foreninger, skal inddrages i et bredt samarbejde med kommunen.

Økonomi

- Der afsættes 100 mio. kr. til byfornyelse i bymidterne og 30 mio. kr. til lokale velfærdsfunktioner.
- Midlerne fordeles til kommunerne ud fra en opgørelse af projektøkonomien i de 10 projekter.
- Der er krav om 40% kommunal medfinansiering.

Overordnet proces for forsøgsordningen

1. februar 2022	Åbning for interessetilkendegivelse fra landets kommuner
25. april 2022	Frist for kommunernes interessetilkendegivelse
Juni 2022	Offentliggørelse af 10 bymidter, som er udvalgt til forsøgsordningen
Januar 2023	Frist for kvalificeret projektbeskrivelse fra de 10 udvalgte bymidter
Oktober 2023	Fremsættelse af lovforslag, der giver hjemmel til de konkrete forsøg
2024	De konkrete forsøg sættes i gang, og der kan søges midler
2026	Midtvejsevaluering
2029	Efter fem år afsluttes og evalueres forsøgene

Udvælgelseskriterier

Der vil blive lagt vægt på følgende forhold ved udvælgelsen af de 10 bymidter i prioriteret rækkefølge:

1. Der er tale om nytænkende og innovative indsatser og samarbejdsformer.
2. Bymidten rummer potentiale til at fastholde et byliv og den har betydning for den lokale serviceforsyning i et større opland.
3. De 10 bymidter repræsenterer tilsammen en bred vifte af forskellige indsatser og samarbejdsformer.
4. De 10 bymidter repræsenterer tilsammen både mindre og større byer, og byer med forskellige oplandsfunktioner og potentialer.
5. Der er geografisk spredning, så der så vidt muligt indgår byer fra alle regioner.